

Konfidencialumas

Viešuosiuose pirkimuose

Įžanga

Supažindinant viešojo pirkimo dalyvius su laimėjusiu pasiūlymu, taip pat viešai skelbiant viešojo pirkimo-pardavimo sutartį, jos pakeitimus bei laimėjusį pasiūlymą, dažnai kyla klausimų dėl atskleidžiamos ar viešinamos informacijos konfidencialumo. Praktikoje pastebima, kad tiekėjai gan dažnai piktnaudžiauja klaidingai nurodydami, jog visas pasiūlymas ar didžioji jo dalis yra konfidenciali arba sudaro jų komercinę paslaptį, o pirkimo vykdytojai, siekdami išvengti galimų ginčų su tiekėjais, nepaisydami įstatyminės prievolės bei skaidrumo principo, yra linkę konfidencialia laikyti beveik bet kokią tiekėjo nurodytą informaciją. Vis dėlto viešojo pirkimo vykdymo metu iš tiesų konfidenciali informacija pirkimo vykdytojams pateikiama itin retai bei ypatingai retai pasitaiko mažų pirkimo vykdytojų vykdomuose arba įprastų pirkimo objektų (pvz. maisto produktai, būtinė chemija, kanceliarinės prekės ar kompiuterinė įranga) pirkimuose.

Atsižvelgdama į tai, Viešųjų pirkimų tarnyba (toliau – Tarnyba) parengė šį dokumentą, apibendrinantį dažniausiai pasitaikančias klaidas, aktualią teismų praktiką bei praktinius pavyzdžius. Šis dokumentas bei jame minima praktika paremta Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – Įstatymas) nuostatomis, taikomomis perkančiosioms organizacijoms, tačiau šis dokumentas, *mutatis mutandis* (su tam tikrais pakeitimais) aktualus ir perkantiesiems subjektams, kuriems taikomas Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymas (toliau gairėse perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai vadinami pirkimo vykdytojais).

Įstatymo nuostatos

Įstatymo 86 straipsnio 9 dalis nustato, jog *perkančioji organizacija laimėjusio dalyvio pasiūlymą, sudarytą pirkimo sutartį, preliminarią sutartį ir šių sutarčių pakeitimus, išskyrus informaciją, kurios atskleidimas prieštarautų informacijos ir duomenų apsaugą reguliuojantiems teisės aktams arba visuomenės interesams, pažeistų teisėtus konkretaus tiekėjo komercinius interesus arba turėtų neigiamą poveikį tiekėjų konkurencijai turi paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje.*

Tarnyba atkreipia dėmesį, kad Įstatymo 58 straipsnio 3 dalyje yra įtvirtintas konkretus terminas, kuomet galima susipažinti su laimėjusiu pasiūlymu. Suinteresuoti dalyviai su laimėjusio pasiūlymo nekonfidencialia informacija gali susipažinti nuo laimėjusio pasiūlymo nustatymo, t. y. po informavimo apie pirkimo procedūros rezultatus **iki atidėjimo termino pabaigos**. Nors pasibaigus sutarties sudarymo atidėjimo terminui ir sudarius viešojo pirkimo sutartį (arba preliminarią pirkimo sutartį), pirkimo vykdytojas

neprivalo pateikti laimėjusio pasiūlymo susipažinimui, su sudaryta sutartimi ir pasiūlymu galima susipažinti viešai Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje.

Įstatymo 20 straipsnio 1 dalis nustato, kad *perkančioji organizacija, Komisija, jos nariai ar ekspertai ir kiti asmenys negali tretiesiems asmenims atskleisti iš tiekėjų gautos informacijos, kurią jie nurodė kaip konfidencialią.*

Įstatymo 20 straipsnio 2 dalis nustato, kad *visas tiekėjo pasiūlymas ir paraiška negali būti laikomi konfidencialia informacija.* Šiame straipsnyje aiškiai nurodoma, jog konfidencialia negalima laikyti informacijos:

1) *jeigu tai pažeistų įstatymus, nustatančius informacijos atskleidimo ar teisės gauti informaciją reikalavimus, ir šių įstatymų įgyvendinamuosius teisės aktus;*

2) *jeigu tai pažeistų šio įstatymo 33, 58 straipsniuose ir 86 straipsnio 9 dalyje nustatytus reikalavimus dėl paskelbimo apie sudarytą pirkimo sutartį, kandidatų ir dalyvių informavimo, laimėjusio dalyvio pasiūlymo, sudarytos pirkimo sutarties, preliminariosios sutarties ir šių sutarčių pakeitimų paskelbimo, įskaitant informaciją apie pasiūlyme nurodytą prekių, paslaugų ar darbų kainą, išskyrus jos sudedamąsias dalis;*

3) *pateiktos tiekėjų pašalinimo pagrindų nebuvimą, atitiktį kvalifikacijos reikalavimams, kokybės vadybos sistemos ir aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartams patvirtinančiuose dokumentuose, išskyrus informaciją, kurią atskleidus būtų pažeisti tiekėjo įsipareigojimai pagal su trečiaisiais asmenimis sudarytas sutartis, – tuo atveju, kai ši informacija reikalinga tiekėjui jo teisėtiems interesams ginti¹;*

4) *informacija apie pasitelktus ūkio subjektus, kurių pajėgumais remiasi tiekėjas, ir subtiekėjus – tuo atveju, kai ši informacija reikalinga tiekėjui jo teisėtiems interesams ginti².*

Įstatymo 20 straipsnio 3 dalis nustato, kad *jeigu perkančiajai organizacijai kyla abejonių dėl tiekėjo pasiūlyme nurodytos informacijos konfidencialumo, ji privalo prašyti tiekėjo įrodyti, kodėl nurodyta informacija yra konfidenciali. Jeigu tiekėjas per perkančiosios organizacijos nurodytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 3 darbo dienos, nepateikia tokių įrodymų arba pateikia netinkamus įrodymus, laikoma, kad tokia informacija yra nekonfidenciali.*

¹ Nuostata „tuo atveju, kai ši informacija reikalinga tiekėjui jo teisėtiems interesams ginti“ buvo pasiūlyta Seimo kanceliarijos [Teisės departamento išvadoje](#). Manytina, kad šis apribojimas yra susijęs su asmens duomenų teikimo apribojimu, kai teikiami duomenys yra susiję su fizinio asmens duomenimis. Pavyzdžiui, fizinio asmens duomenys kaip vardas ir pavardė ir jo turima profesinė kvalifikacija galėtų būti tie duomenys, kurie reikalingi tiekėjui jo teisėtiems interesams ginti, tuo tarpu informacija apie asmens gyvenamąją vietą, telefono numerį ir kiti panašūs duomenys nebūtų reikalingi tiekėjui jo teisėtiems interesams ginti.

² Žr. 1 išnašą

Atsižvelgiant į aukščiau nurodytas įstatymo nuostatas, pirkimo vykdytoji kyla pareiga objektyviai įvertinti tiekėjo teiginius apie jo pasiūlymą sudarančios informacijos konfidencialumą. Tiekėjo nurodyta kaip konfidenciali informacija gali būti laikoma konfidencialia tik tuomet, kai tiekėjas ne formaliai, bet realiai (laikantis tai sričiai taikomos praktikos) pagrindžia būtinybę išsaugoti tokios informacijos slaptumą. Tokios pozicijos laikosi ir teismai. Kasacinio teismo pasisakyta, kad *perkančioji organizacija, nors ji nėra peržiūros institucija, bet dėl ikiteisminės ginčų sprendimo sistemos turi plačius įgaliojimus bendradarbiauti su tiekėjais (prašančiuoju ir prašomuoju), o kartais ir pareigą, išplaukiančią iš tiekėjų veiksmingos teisių apsaugos tikslo, pagal jos kompetenciją ir turimas priemones imtis reikalingų veiksmų, užtikrinančių tiekėjams realias galimybes apginti galbūt pažeistus interesus*³.

Teismų praktika

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (toliau – LAT) yra pažymėjęs, jog dėl viešųjų pirkimų santykių specifikos informacijos slaptumas daugiau išimtinė, o ne bendro pobūdžio situacija (jau vien iš pavadinimo etimologijos⁴ matyti, kad šie santykiai vieši, ne slapti)⁵.

Bet kokių atveju dėl viešųjų pirkimų santykių specifikos informacijos slaptumas – daugiau išimtinė, o ne bendro pobūdžio situacija (jau vien iš pavadinimo etimologijos matyti, kad šie santykiai vieši, ne slapti).

Teismai yra ne kartą pasisakę, kad tai, kokia informacija gali būti konfidenciali, sprendžia jos konfidencialumą nustatantis asmuo (šiuo atveju – pirkimo dalyvis, pateikęs pasiūlymą), tačiau **viešuosiuose pirkimuose tuo negali būti piktnaudžiaujama taip, kad viešieji pirkimai taptų konfidencialiais pirkimo vykdytojų ir tiekėjų susitarimais**⁶.

Informacijos įslaptinimas viešųjų pirkimų procedūroje yra išimtis iš bendros taisyklės. Atsižvelgiant į tai, kad konfidencialios informacijos apsaugos tikslas – teisėta viešumo ribojimo priemonė, ji turi būti aiškinama siaurai, nepažeidžiant įstatyme

³ LAT Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2011 m. kovo 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [3K-3-119/2011](#)

⁴ Mokslas apie žodžių kilmę ir raidą, graikiškai *étymos* – tikras, esminis + *lógos* – žodis, mokslas.

⁵ LAT Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2013 m. spalio 18 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [3K-3-495/2013](#)

⁶ Lietuvos apeliacinio teismo 2012 m. gegužės 3 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [2A-1514/2012](#)

įtvirtintų skaidrumo ir konkurencijos principų bei tiekėjų teisės į veiksmingą pažeistų teisių gynybą ir turint tik tikslą nepakenkti tos informacijos šaltiniui ar kitiems asmenims⁷.

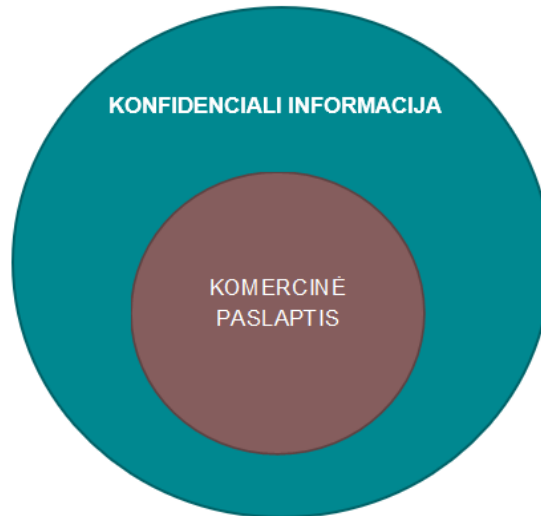
Informacijos kaip konfidencialios kvalifikavimas pirmiausia priklauso nuo tiekėjo nurodymo apie tai pasiūlyme, tačiau toks tiekėjo nurodymas **nėra privalomas pirkimo vykdytojui**. Jis turi įvertinti prašomos įslaptinti informacijos pobūdį ir nuspręsti, ar prašymas pagrįstas; prašantis įslaptinti informaciją tiekėjas turi pateikti **patikimus** argumentus, kad duomenų atskleidimas pažeis jo teisėtus interesus⁸.

Kasacinis teismas savo praktikoje pasisakydamas dėl komercinę paslaptį sudarančios informacijos kvalifikavimo kriterijų nurodė, kad informacijai, kuri gali būti pripažinta komercine paslaptimi, keliami reikalavimai, nustatyti CK 1.116 straipsnio 1 dalyje, iš esmės yra trys: slaptumas, vertingumas ir protingos pastangos, nukreiptos šiai informacijai išsaugoti; taip pat išaiškino konfidencialios ir komercinės paslapties atskyrimo pagrindus, nurodydamas, kad teisinė konfidencialios informacijos kategorija yra platesnė už teisinę komercinės paslapties kategoriją, taigi **komercinės paslaptys yra viena iš konfidencialios informacijos rūšių**. Informacija, kuri neatitinka komercinėms paslaptims keliamų reikalavimų, gali patekti į konfidencialios informacijos sąvoką ir šiuo pagrindu būti saugoma. Duomenys, sudarantys konfidencialios informacijos turinį, ne visuomet yra komercinė paslaptis⁹. Teismo nuomone, pirmenybė turi būti teikiama kuo mažesniai viešumo ribojimui, t. y. tik saugotinos informacijos neviešumo užtikrinimui.

⁷ LAT 2017 m. lapkričio 30 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e3K-3-354-690/2017](#) 82, 83 punktai bei juose nurodyta kasacinio teismo praktika.

⁸ LAT 2018 m. sausio 4 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e3K-3-16-378/2018](#)

⁹ LAT 2016 m. vasario 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [3K-7-6-706/2016](#) 38, 50 punktai

1 pav. Komercinė paslaptis yra viena iš konfidencialios informacijos rūšių

Kasacinis teismas taip pat nurodė, kad konfidenciali informacija, atsižvelgiant į jos pobūdį ir svarbą bei konfidencialumo pareigos intensyvumo laipsnį, gali būti skirstoma taip:

1. Informacija, kuri, nors savininko įvardijama kaip konfidenciali, savaime yra akivaizdi ar lengvai pasiekama (pavyzdžiui, viešai skelbiami įmonės finansinės atskaitomybės duomenys, viešai skelbiama informacija apie akcininkus, vykdomus projektus, verslo partnerius ir kt.). Tokia informacija, net jeigu ji ir yra įvardijama kaip konfidenciali, gali būti pripažinta nekonfidencialia ir už jos atskleidimą, pavišimą ar panaudojimą nekiltų teisinių padarinių.

2. Informacija, kurią įmonės darbuotojai turi laikyti konfidencialia, tačiau tokia informacija, kai su ja yra susipažįstama, tampa neatsiejama jų gebėjimų, įgūdžių bei žinių dalimi (pavyzdžiui, įmonėje taikoma geroji praktika, vadybos metodai, darbo su klientais metodai, derybų vedimo būdai ir kt.). Todėl darbuotojai privalo laikytis pareigos saugoti tokio pobūdžio informaciją tik tol, kol dirba įmonėje, kurioje ją sužinojo. Pasibaigus darbo santykiams, buvę darbuotojai gali be jokių apribojimų naudoti gautą aptariamą rūšies informaciją savo naudai ir interesais.

3. Specifinio pobūdžio konfidenciali informacija. Tokia informacija neatitinka komercinės paslapties apibrėžties, tačiau kai darbuotojas su ja susipažįsta, ji netampa neatsiejama jo gebėjimų, žinių ir kompetencijos dalimi. Ši informacija yra saugoma, o už jos atskleidimą ar panaudojimą, net ir pasibaigus darbo santykiams, buvusiam darbuotojui gali kilti teisinė atsakomybė.

4. Komercinės paslaptys – konfidencialūs duomenys, kurie yra tokie specifiniai ir reikšmingi, kad darbuotojai, net ir pasibaigus darbo santykiams, sutartyje ar įstatyme nustatytą laiką negali teisėtai panaudoti jų jokiais tikslais, kurie koku nors būdu galėtų pažeisti teisėto informacijos savininko teises ir teisėtus interesus.

Iš aukščiau nurodytų informacijos grupių, viešuosiuose pirkimuose saugotina **ne bet kokia konfidenciali informacija, o tik komercinė (gamybinė) paslaptis**. LAT 2018 metų pradžioje suformavo bendrąją teisės taikymo taisyklę civilinėje byloje¹⁰ dėl konfidencialios informacijos nurodymo tiekėjų pasiūlymuose:

Įstatyme <...> įtvirtinta tiekėjo teisė apsaugoti pasiūlyme atskirai nurodytą neviešintą informaciją **apima tik tokius duomenis, kurie kvalifikuotini kaip komercinė (gamybinė) paslaptis CK 1.116 straipsnio 1 dalies prasme. Tik pačios svarbiausios ir komerciškai jautriausios informacijos apsauga pagrįsta viešųjų pirkimų teisinių santykių reguliavimo tikslais bei aplinkybe, kad viešųjų pirkimų procedūrose patys tiekėjai, teikdami pasiūlymą, išviešina su savo veikla ar patirtimi susijusius duomenis, taigi iš esmės atsisako kai kurių duomenų slaptumo. Dėl to vien tai, kad kitais atvejais (įprastai) tam tikra su tiekėju ir jo veikla susijusi informacija nėra laisvai prieinama kitiems ūkio subjektams, nereiškia, kad viešųjų pirkimų procedūrose ji yra saugotina, jei neatitinka komercinės paslapties sampratos.**

Įstatymas neįtvirtina konfidencialios informacijos, komercinės paslapties ir konfidencialiųjų pasiūlymų aspektų sampratos. Dėl to šiems santykiams taikytinos atitinkamos Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) nuostatos ir jų taikymo bei aiškinimo praktika.

CK 1.116 straipsnis apibrėžia, kokia informacija laikoma komercine (gamybine) paslaptimi: informacija laikoma komercine (gamybine) paslaptimi, jeigu turi tikrą ar potencialią komercinę (gamybinę) vertę dėl to, kad jos nežino tretieji asmenys ir ji negali būti laisvai prieinama dėl šios informacijos savininko ar kito asmens, kuriam savininkas ją yra patikėjęs, protingų pastangų išsaugoti jos slaptumą. Pasiūlyme nurodyti duomenys savo turiniu nėra konfidenciali informacija, kai neatitinka CK 1.116 straipsnio nuostatų ir teismų praktikoje pateiktų išaiškinimų.

Komercine paslaptimi galima laikyti tokią informaciją, kuri atitinka šiuos požymius:

- 1) informacija turi būti slapta (nevieša);
- 2) informacija turi turėti tikrą ar potencialią komercinę (gamybinę) vertę dėl to, kad jos nežino tretieji asmenys ir ji negali būti laisvai prieinama;
- 3) informacija turi būti slapta dėl jos savininko ar kito asmens, kuriam savininkas ją yra patikėjęs, protingų pastangų išsaugoti jos slaptumą.

¹⁰ LAT 2018 m. sausio 4 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e3K-3-16-378/2018](#)

Svarbu paminėti, kad tiekėjai ketinantys ir dalyvaujantys viešajame pirkime turi būti pasirengę išviešinti visą savo pasiūlymą bei gebėti pagrįsti savo prašymą neatskleisti konfidencialios informacijos pasiūlyme, pateikiant patikimus, ne deklaratyvius argumentus, kad jo duomenų atskleidimas pažeis jo teisėtus interesus.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – ESTT) 2022 m. įtvirtino platesnę konfidencialios informacijos sampratą nei tik komercinė paslaptis. Pagal ESTT aiškinimą¹¹ pirkimo vykdytojai **išimtiniais atvejais** gali neatskleisti tokios informacijos, kuri nepatenka į komercinės paslapties sampratą, tačiau turi likti neprieinama dėl teisės aktų reikalavimų, viešojo intereso apsaugos, taip pat jeigu tokios informacijos atskleidimas pažeistų teisėtus konkretaus tiekėjo komercinius interesus arba galėtų trukdyti tiekėjų konkurencijai. Tai visų pirma siejama su pirkimo vykdytojų pareiga teikti informaciją pirkimo dalyviams apie pirkimo rezultatus bei skelbti skelbimus apie pirkimo sutartis, preliminariosios sutarties sudarymą ar projekto konkurso rezultatus. Toks aiškinimas taip pat taikytinas ir viešinant sutartis bei supažindinant suinteresuotus dalyvius su laimėjusiu pasiūlymu.

Teismų praktikoje¹² pažymima, kad konfidencialios informacijos apsaugos principas turi būti suderintas su veiksmingos teisminės apsaugos reikalavimais, o draudimas atskleisti tiekėjo nurodytą konfidencialią informaciją turi būti suderintas su bendroju gero administravimo principu, iš kurio kyla pareiga motyvuoti. Taigi tais atvejais, kai tiekėjo pasiūlyme nurodyta informacija yra pagrįstai konfidenciali, pirkimo vykdytojas privalo užtikrinti tiekėjų, negalinčių susipažinti su konfidencialia informacija, teisę ginti savo teisėtus interesus. Pirkimo vykdytojas tokiu atveju informaciją vis tiek turi pateikti, tačiau kiek įmanoma neutraliau ir taip, kad tokiu pranešimu būtų išsaugotas konkrečios pasiūlymo dalies konfidencialumas, pvz., pateikti tam tikrų pasiūlymo aspektų santrauką.

Atsižvelgiant į teismų praktiką, viešuosiuose pirkimuose taikytina pagrindinė taisyklė, pagal kurią konfidencialia informacija turi būti laikoma tik komercinė (gamybinė) paslaptis, ir toliau galioja, tačiau **išimtiniais atvejais**, kai būtina apsaugoti viešąjį interesą, užtikrinti kitų teisės aktų laikymąsi ar apsaugoti teisėtus komercinius interesus bei tiekėjų konkurenciją, gali būti neatskleidžiama ir tokia informacija, kuri nelaikytina komercine paslaptimi. Tokie išimtiniai atvejai galėtų būti, pavyzdžiui, brandos egzaminų rengėjų vardai pavardės, perkamos valstybės rezervo prekės ir jų kiekiai, perkamų prekių kiekiai, iš kurių galima spręsti apie Lietuvos kariuomenės specialiosios paskirties padalinių struktūrą.

¹¹ ESTT 2022 m. lapkričio 17 d. sprendimas byloje *Krajowa Izba Odwoławcza* Nr. C-54/21.

¹² Taip pat žr. ESTT 2021 m. rugsėjo 7 d. sprendimą byloje *UAB „Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras“* Nr. C-927/19.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. sausio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-185-916/2022.

Kadangi tokių išimtinių atvejų viešųjų pirkimų praktikoje pasitaiko itin retai, tiek pirkimo vykdytojai, tiek tiekėjai negali piktnaudžiauti ir plečiamai aiškinti ESTT sprendimo, o pirkimo vykdytojams išlieka pareiga kritiškai vertinti tiekėjų nurodymus tam tikrą informaciją laikyti konfidencialia. Teisėti komerciniai interesai ir tiekėjų konkurencijos apsauga, nors ir nepatenka į komercinės paslapties sampratą, neturėtų suteikti tiekėjui neribotą teisę bet kokią informaciją laikyti konfidencialia šiuo aspektu (pvz., žr. pateikiamus pavyzdžius dalyje *Tiekėjų kvalifikacijos, pašalinimo pagrindų nebuvimą įrodančių bei kitų duomenų konfidencialumas*).

Konfidencialumo pagrindimas

Jeigu pirkimo vykdytojui kyla abejonių dėl tiekėjo pasiūlyme nurodytos informacijos konfidencialumo, jis privalo prašyti tiekėjo įrodyti, kodėl nurodyta informacija yra konfidenciali. Jeigu tiekėjas per pirkimo vykdytojo nurodytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 3 darbo dienos, nepateikia tokių įrodymų arba pateikia netinkamus įrodymus, laikoma, kad tokia informacija yra nekonfidenciali.

Informacija gali būti laikoma konfidencialia tik tuomet, kai tiekėjas ne formaliai, bet realiai (laikantis tai sričiai taikomos praktikos) pagrindžia būtinybę išsaugoti tokios informacijos slaptumą.

Pažymėtina, jog gavęs tiekėjo paaiškinimus dėl informacijos konfidencialumo, pats pirkimo vykdytojas turi objektyviai ir išsamiai įvertinti gautus paaiškinimus bei priimti sprendimą – nėra būtina, kad pats tiekėjas pripažintų vieno ar kito pasiūlymo aspekto nekonfidencialumą, tokį sprendimą priima pirkimo vykdytojas.

Svarbu.

Pirkimo vykdytojui priėmus sprendimą supažindinti tiekėją su kito tiekėjo pasiūlyme nurodyta informacija, jis turi apie tai informuoti tiekėją, kurio pasiūlymo informacija bus atskleidžiama bei sudaryti galimybę tiekėjui apskūsti tokį sprendimą. Pavyzdžiui, priėmęs sprendimą ir informavęs tiekėją apie supažindinimą, pirkimo vykdytojas galėtų išlaukti terminą, per kurį tiekėjas, su kurio pasiūlymu yra supažindinama, galėtų pateikti pretenziją, skūsdamas tokį sprendimą (tarptautinės vertės pirkimuose – 10 kalendorinių dienų, supaprastintuose pirkimuose – 5 darbo dienas). Tokiu atveju su pasiūlymo nekonfidencialia informacija supažindinama pasibaigus apskundimo terminui, o jeigu pateikiama pretenzija, - išnagrinėjus ir priėmus sprendimą dėl pretenzijos. Tam, kad pirkimo procedūros neišsitęstų, rekomenduojama pirkimo vykdytojui sprendimą dėl pasiūlyme esančios konfidencialios informacijos priimti ir tiekėją apie tai informuoti anksčiau nei nustatomas laimėjęs pasiūlymas. Pavyzdžiui, pirkimo vykdytojas galėtų jau susipažinęs su pasiūlymais spręsti ir esant poreikiui

kreiptis į tiekėjus dėl konfidencialios informacijos pagrindimo.

Sprendimas neatskleisti dalies pasiūlymo argumentuojant konfidencialia informacija taip pat laikomas sprendimu, kuris gali būti skundžiamas teikiant pirkimo vykdytojui pretenziją. Kasacinio teismo sprendimas¹³, kad argumentai nesupažindinti su pasiūlymu negali apsiriboti tik nurodymu apie informacijos konfidencialumą. Pirkimo vykdytojas privalo informacijos prašančiam tiekėjui suteikti bent minimalią informaciją, kad jos pagrindu jis galėtų spręsti dėl poreikio teikti pretenziją. Tokiu atveju pirkimo vykdytojas, teikdamas pasiūlymą susipažinimui, ne tik informuoja, kurios pasiūlymo dalies neatskleis ir kodėl (neatskleidimo motyvus), tačiau ir pateikia informaciją, iš kurios tiekėjas sužinotų esminį nepateiktos pasiūlymo dalies turinį (pvz., pateikia santrauką, technines charakteristikas ar tiekėjo parengtą konfidencialios informacijos nekonfidencialią versiją).

Tiekėjų kvalifikacijos, pašalinimo pagrindų nebuvimą įrodančių bei kitų duomenų konfidencialumas

Tarnyba atkreipia dėmesį, kad atsižvelgiant į Įstatymo nuostatas bei teismų formuojamą praktiką¹⁴, tiekėjų pašalinimo pagrindų nebuvimą, atitiktį kvalifikacijos reikalavimams, kokybės vadybos sistemos ir aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartams patvirtinančiuose dokumentuose nurodyta informacija, nėra laikoma konfidencialia informacija, išskyrus informaciją, kurią atskleidus būtų pažeisti tiekėjo įsipareigojimai pagal su trečiaisiais asmenimis sudarytas sutartis (Įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 3 punktas), – tuo atveju, kai ši informacija reikalinga tiekėjui jo teisėtiems interesams ginti. Remiantis ESTT praktika¹⁵, su tiekėjų patirtimi susijusi informacija (t. y., prekių, paslaugų, darbų sąrašas, užsakovų pažymos) negali būti konfidenciali nei komercinės paslapties prasme, nei grindžiama komercinių interesų ar sąžiningos tiekėjų konkurencijos užtikrinimu. Informacijos neatskleidimas galėtų būti pateisinamas tik tokiais išimtiniais atvejais, kai tai nurodo įstatymai ar informacijos atskleidimas negalimas dėl viešojo intereso apsaugos.

Fizinių asmenų duomenys, turima kvalifikacija ir kvalifikaciją pagrindžiantys dokumentai, kuriais įrodinėjama atitiktis kvalifikacijos reikalavimams, taip pat nėra

¹³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. sausio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-185-916/2022

¹⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. spalio 18 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [3K-3-495/2013](#);

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. birželio 26 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [3K-3-326/2012](#);
[Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. sausio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-184-248/2021](#)

¹⁵ ESTT 2022 m. lapkričio 17 d. sprendimas byloje *Krajowa Izba Odwoławcza* Nr. C-54/21 (73-76 p.).

laikoma konfidencialia informacija, išskyrus jeigu tokios informacijos atskleidimas negalimas pagal [Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymą](#) ir (arba) [Bendrajį duomenų apsaugos reglamentą](#). Pavyzdžiui, viešai skelbiant informaciją turi būti užtikrinama, kad nebus atskleisti fizinių asmenų asmens kodai. Kilus abejonų dėl fizinių asmenų duomenų viešinimo, reikiamą konsultaciją galėtų suteikti [Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija](#).

Tiekėjo kvalifikaciją pagrindžiantys dokumentai (išskyrus pasitelktų specialistų (ekspertų) asmens duomenis, kuriuos draudžiama atskleisti, ar privačių asmenų, su kuriais sudarytomis sutartimis tiekėjas įrodinėja savo atitiktį kvalifikacijos reikalavimams, pavadinimai) negali būti laikomi konfidencialia informacija. Ta pati taisyklė taikytina ir subrangovams (taip pat ir jų pavadinimams) ar kitiems ūkio subjektams, kurių pajėgumais remiamasi.

Tarnyba taip pat yra [skelbusi iš Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos gautą nuomonę](#) dėl fizinio asmens, su kuriuo sudaryta pirkimo sutartis, vardo bei pavardės ir pirkimo sutarties kainos skelbimo viešai.

Remiantis ESTT aiškinimu¹⁶, išimtis (ekspertų, specialistų, subrangovų pavardėms ir pavadinimams) galėtų būti taikoma tais atvejais, kai pirkime dalyvaujantis tiekėjas ir jo pasiūlyti ekspertai ar subrangovai sukūrė komercinę vertę turinčią sinergiją, t. y., tiekėjo ir nurodytų subjektų bendras veikimas konkrečiame pirkime galėtų būti laikomas konfidencialia informacija, tiekėjui tai įrodžius. Pažymėtina, kad tam, jog būtų galima konfidencialia laikyti šią informaciją, neužtenka deklaratyvaus tiekėjo nurodymo – turi būti pateikti įrodymai, kad dėl konkrečiame pirkime dalyvaujančio tiekėjo ir jo pasitelkiamų ekspertų ar subrangovų **bendro dalyvavimo** sukurta komercinė vertė egzistuos ne tik šiame viešajame pirkime, tačiau ir vėlesniuose pirkimuose. Pirkimo vykdytojas turi įvertinti tiekėjo argumentus ir nuspręsti, ar ši informacija turi ne vien šiam konkrečiam viešajam pirkimui svarbią komercinę vertę, ir būtent dėl šios priežasties jos atskleidimas gali pakenkti teisėtiems komerciniams interesams ar sąžiningai konkurencijai.

Pirkimo objekto konfidencialumas

Bendra taisyklė yra, kad tiekėjo siūlomos **prekės pavadinimas** (modelis, gamintojas) ir **techninės specifikacijos** (charakteristikos), siūlomos **paslaugos pavadinimas** ir **paslaugų aprašymas** (techninės specifikacijos, charakteristikos), ar **darbų aprašymas nėra konfidenciali informacija**, ypač tais atvejais, kuomet siūlomas pirkimo objektas yra masinės gamybos arba jo savybės ar atlikimo būdai yra visuotinai

¹⁶ ESTT 2022 m. lapkričio 17 d. sprendimas byloje *Krajowa Izba Odwoławcza* Nr. C-54/21

žinomi. Konfidencialia negalima laikyti informacijos apie rinkoje egzistuojančias prekes bei jų savybes, ypač jei tokia informacija teisėtomis priemonėmis prieinama (arba gali būti prieinama) kiekvienam fiziniam ar juridiniam asmeniui įvairiais informacijos kanalais (pavyzdžiui, analogišką informaciją apie pasiūlyme nurodytas prekes galima rasti tiekėjo arba gamintojo interneto tinklalapyje). Vien tai, kad tiekėjas konkrečiame pirkime siūlo jau egzistuojantį produktą, nesudaro pagrindo to produkto pavadinimo laikyti tiekėjo komercine paslaptimi ar siekiu apsaugoti komercinius interesus.

Kasacinio teismo pasisakyta, kad **rinkoje egzistuojant keliems tam tikro objekto technologiniams sprendimams** (pavyzdžiui, stabdymo sistema, veikianti hidrauliniu ar mechaniniu būdu) **ir apie juos visuotinai žinant, ūkio subjekto, dalyvaujančio viešojo pirkimo konkurse, pasirinkimas, kokį vieną iš galimų techninių sprendimų naudoti, per se (savaime) nelaikytinas komercine paslaptimi**¹⁷.

Kasacinis teismas taip pat yra sprendęs ir dėl **gaminio naudotojo instrukcijos** turinio vertinimo: „*pagal savo pobūdį šis dokumentas neatitinka informacijos slaptumo kriterijaus. Nors galbūt analizatoriaus gamintojas savo interneto puslapyje šio dokumento neviešina, tačiau naudotojo instrukcija – iš esmės į rinką orientuota ir jai išleista informacija, skirta gaminio vartotojams, kad palengvintų naudojimąsi juo; naudotojo instrukcijoje nėra atskleista praktinė patirtis, technologinės naujovės (angl. know-how), o pateikta susisteminta bei apibendrinta informacija apie pagrindinius gaminio veikimo principus*“, teismas taip pat pažymėjo, kad „**prekės naudojimosi galimybės, funkcijos, pasiekiamas rezultatas ir pan. nelaikytini konfidencialia informacija; jei šios savybės iš tiesų pasižymėtų komercine verte CK 1.116 straipsnio nuostatų prasme, konkurentai galėtų lengvai ją gauti, įsigiję atitinkamas prekes ir pradėję jomis naudotis; tokiu atveju, kad ir kokias pastangas būtų įdėjęs gamintojas, jo konfidenciali informacija taptų prieinama pardavus kiekvieną gaminį**“.

Dažnu atveju būtų galima teigti, kad tiekėjai, kurie prekių patys negamina ir naujų produktų nekuria, iš esmės pirkimuose ne tik kad nepateikia konfidencialios informacijos apie produktą, sudarančios komercinę paslaptį, tačiau tokia informacija apskritai net nedisponuoja.

Kainos konfidencialumas

Pasiūlyme nurodyta **prekių, paslaugų ar darbų kaina**, išskyrus jos sudedamąsias dalis, **nėra laikoma konfidencialia informacija**. Praktikoje dažnai pastebima, jog tiekėjai bei pirkimo vykdytojai skirtingai suvokia kainos sudedamųjų dalių sąvoką. Pirkimo objektui susidedant iš kelių prekių, paslaugų ar darbų vienetų, kainos

¹⁷ LAT 2018 m. sausio 4 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e3K-3-16-378/2018](#)

sudėtinėmis dalimis **nelaikomi įkainiai**. Prekės, paslaugos ar darbo įkainis yra konkretaus pirkimo objekto **vieneto kaina**, o ne „kainos“ sudedamoji dalis.

Priešingas aiškinimas reikštų nelogišką situaciją, kuomet viename pirkime tiekėjas siūlydamas pirkti kompiuterį (1 vnt.), o kitame siūlydamas pirkti monitorių (1 vnt.) negalėtų šių prekių kainos laikyti komercine paslaptimi, tačiau teikdamas pasiūlymą trečiame pirkime, kuriame siūlytų analogiškų prekių komplektus (kompiuteris su monitoriumi, 3 vnt.) jau laikytų prekių vienetų kainas komercine paslaptimi. Atsižvelgiant į tai, akivaizdu, jog tokios informacijos priskyrimas konfidencialiai ar komercinei paslapčiai neturi priklausyti nuo to, koks prekių kiekis ar prekių derinys perkamas konkrečiame pirkime, bei koks šioms prekėms taikomas kainos apskaičiavimo būdas.

Panašios nuomonės laikosi ir LAT, pažymėjęs, kad „<...> **Bet koku atveju sąvoka „sudedamosios dalys“ aiškintina ir taikytina siaurai, siekiant apsaugoti kitiems ūkio subjektams neprieinamą kainodarą, o ne tiesiog paprastą kainos išskaidymą.** Šiame kontekste teisėjų kolegija taip pat nurodo, kad, perkančiajai organizacijai įsigyjant keletą skirtingų paslaugų (paslaugų paketą), **jų įkainiai nelaikytini paslaugų kainos sudedamosiomis dalimis** <...>. Tai – atskiri objektai, kurių kaina per se (savime) nėra laikoma konfidencialia informacija ir tokia ji netampa tik dėl to, kad skirtingos prekės, paslaugos ar darbai perkančiosios organizacijos pasirinkimu įsigijami organizuojant vieną viešąjį pirkimą. Aplinkybė, kad atskiri objektai perkami bendrai, nenulemia jų integralumo ir vertinimo kaip vienos visumos sudėtinių (funkciškai neatskiriamų) dalių. Dėl to trečiojo asmens Konkursui pasiūlytų atskirų laboratorinių tyrimų (iš kurių kiekvienas yra atskira paslauga) įkainiai nelaikytini pasiūlymo kainos sudėtinėmis dalimis, kurių konfidencialumas garantuojamas VPĮ <...>“¹⁸

Sudėtine kainos dalimi galėtų būti laikoma tokia piniginė vertė, kuri sudaro konkretaus pirkimo objekto kainą (ar įkainį), kaip antai, savikaina, tiesioginės ir netiesioginės išlaidos, pristatymo kaštai¹⁹, pelnas ir kt.

Darbų pirkimų atveju, jei, pavyzdžiui, reikalaujama pateikti darbų kiekių žiniaraščius, jame nurodytos atskirų darbų kainos (įkainiai) nėra kainos sudedamosios dalys, taigi **turi būti viešinamos**. Kai prašoma pateikti darbų kiekių žiniaraščius ar lokalines sąmatas, tiekėjo siūlomų įkainių sudedamosios dalys (mechanizmai, medžiagos, darbo užmokestis ir kt.) galėtų būti laikomos konfidencialiomis, bet ir tai tik tiekėjui realiai, bet ne formaliai pagrindus, kad jos sudaro jo komercinę paslaptį, tačiau skilčių „darbai“, „mechanizmai“, „medžiagos“ galutinė suma ir bendra darbų kiekių žiniaraščių ar lokalinių sąmatų suma nelaikomos kainos sudedamosiomis dalimis, todėl turi būti atskleidžiama.

¹⁸ [LAT 2018 m. spalio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-371-378/2018](#)

¹⁹ Išskyrus atvejus, kai pristatymo kaštai pasiūlyme nurodomi kaip atskiras įkainis.

Atkreipiame dėmesį, kad konfidenciali informacija bus tik ta, kurią tiekėjas realiai pagrįs, bet ne visos nurodytos pozicijos. Tai reiškia, kad lokalinėje sąmatoje dalis įkainių sudedamųjų dalių bus konfidencialios, o dalis – ne.

Darbų ir išlaidų aprašymai	Mato vnt	Kiekis	Tiesioginės išlaidos			
			Darbas	Medžiagos	Mechanizmai	Iš viso
3	4	5	6	7	8	9
Gaisro gesinimo stotelė su siurbliais ir automatika, Q=20 m ³ /h, H=21 m.v.st.	vnt.	1				

Nekonfidencialu

Gali būti konfidencialu

Kai sutartyje taikoma kintamo įkainio kainodara, tuomet nekonfidenciali bus ir kainos kintama dalis (pavyzdžiui, kuro kaina konkrečioje tiekėjo degalinėje), ir tiekėjo pasiūlyta nuolaida (ar priedas).

Viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių konfidencialumas

Konfidencialiomis gali būti laikomos tik tos viešojo pirkimo – pardavimo sutarčių nuostatos, kurios išplaukia iš tiekėjo pasiūlyme pagrįstai nurodytos konfidencialios informacijos, atitinkančios konfidencialios informacijos nustatymo kriterijus, pavyzdžiui: sąlygos, susijusios su komercine (gamybine) paslaptimi, kurią atskleidus tretiesiems asmenims būtų pažeisti tiekėjo teisėti interesai, asmens duomenys ir kt. Tačiau šalių įsipareigojimai, terminai, sutarties kainodara ir t.t. negali būti laikomi konfidencialiais.

Pavyzdžiai

1 pavyzdys

Mokykla vykdo kompiuterių pirkimą. Ant kompiuterių korpuso aiškiai nurodomas kompiuterio **gamintojas**, kompiuterio **modelis**. Pasiūlytas rinkoje egzistuojantis įprastinių charakteristikų produktas, taip pat ši informacija bus matoma mokiniams, todėl

akivaizdu, jog ši informacija negali būti laikoma konfidencialia informacija ar siekiu apsaugoti komercinius interesus.

2 Pavyzdys

Ligoninė įsigyja medicininius švirkštus, ant kurių pakuotės nurodomas gamintojo pavadinimas. Toks produktas rinkoje egzistuoja jau kurį laiką, plačiai naudojamas kitose sveikatos priežiūros įstaigose, jų charakteristikos žinomos, taip pat su gamintojo pavadinimu galės susipažinti kiekvienas slaugytojas ar net pacientas. Atitinkamai ši informacija negali būti laikoma konfidencialia informacija ar siekiu apsaugoti komercinius interesus.

3 Pavyzdys

Tiekėjas nurodo, jog jo siūlomo vandens siurblio **gamintojo pavadinimas** bei **modelis** yra konfidenciali informacija. Vis dėlto, tiek siurblio gamintojo, tiek tiekėjo interneto svetainėje, nurodoma, jog tiekėjas yra gamintojo oficialus atstovas, be to, tokius siurblius tiekėjas jau yra sumontavęs ne viename objekte. Gamintojo interneto svetainėje taip pat pateikiamas jo gaminamų prietaisų sąrašas, kuriame yra ir siūlomas siurblys. Akivaizdu, jog pasiūlyme nurodyta informacija bet kuriuo atveju jau buvo skelbta viešai, todėl tiekėjo teiginiai dėl šios informacijos konfidencialumo ar siekio apsaugoti komercinius interesus yra nepagrįsti.

4 Pavyzdys

Tiekėjai, teikdami pasiūlymus turėjo užpildyti pirkimo vykdytojo parengtą **techninės specifikacijos lentelę**. Vienur, tiekėjai turėjo įrašyti patvirtinimą, jog prekė „atitinka“ keliamus reikalavimus, kitur, turėjo nurodyti **konkrečius duomenis (pavyzdžiui, prekės svorį)**. Tiekėjas, teikdamas užpildytą pirkimo vykdytojo lentelę, nurodė, jog jo pateikta „**techninė specifikacija**“ yra konfidenciali, nors pateikiamame pasiūlyme iš esmės tik atkartojami pirkimo sąlygų reikalavimai (kurie jau ir taip buvo skelbti viešai) nurodant „atitinka“, taip pat nurodomi vartotojui akivaizdūs ir lengvai pastebimi duomenys (prekės turimos funkcijos bei kitos savybės), o ir apskritai visi analogiški duomenys randami prekės gamintojo interneto svetainėje. Akivaizdu, kad tiekėjo teiginiai dėl šios informacijos konfidencialumo yra nepagrįsti.

5 Pavyzdys

Tiekėjai, teikdami pasiūlymus turėjo įrodyti savo patirtį, bei pateikti per pastaruosius 5 metus vykdytų sutarčių sąrašą, nurodant sutarčių vertes bei šalis. Tiekėjas nurodė, jog jo vykdytų **sutarčių (bei užsakovų) sąrašas** yra konfidencialus. Vis dėlto, pastebima, jog 90 procentų šių sutarčių sudaryta su kitais pirkimo vykdytojais, taigi bet kuriuo atveju informacija apie šias sutartis buvo arba turėjo būti skelbiama viešai. Likę 10 procentų nurodytų sutarčių su privačiais juridiniais asmenimis, tačiau ir ši informacija taip pat jau

buvo skelbta viešai – informaciniuose stenduose prie statybvietsės, spaudoje, tiekėjo interneto svetainėje (skiltyje „Mūsų atlikti darbai“) ir panašiai. Akivaizdu, kad tiekėjo teiginiai dėl šios informacijos konfidencialumo yra nepagrįsti.

Kasacinis teismas jau yra pažymėjęs, kad informacija apie asmens klientus gali būti pripažinta komercine paslaptimi, esant visiems formaliesiems komercinės paslapties požymiams: vertei, slaptumui, protingai tokios informacijos apsaugai. Tokiu atveju ji gali būti pripažinta komercine paslaptimi ir atitinkamai saugoma²⁰. Duomenys apie klientus saugotini kaip komercinė paslaptis, jeigu tai yra informacija, kur, be klientų pavadinimo, esama kitokios informacijos, viešai neprieinamos, kaip, pvz., kontaktiniai asmenys, sprendimus priimančios asmenys, susiklostę verslo papročiai, techninė informacija, padedanti vykdyti veiklą, paslaugų ir jų kokybės reikalavimai, planuojami projektai, mokumas ir kt.

Tarnyba pažymi, kad **informacija apie klientus**, kurie yra perkančiosios organizacijos ar perkantieji subjektai, negali būti laikoma konfidencialia informacija ar siekiu apsaugoti komercinius interesus.

6 Pavyzdys

Vykdomas kuro pirkimas. Numatytas taikyti kintamojo įkainio kainodaros metodas. Tiekėjas nurodo, kad jo pasiūlyme nurodyta **kuro kaina** konkrečioje degalinėje konkrečią dieną, yra konfidenciali informacija. Vis dėlto pastebėtina, kad ši kuro kaina buvo skelbiama tos degalinės švieslentėje, o taip pat pateikta dar bent 300 kasos aparato čekių, išduotų tos degalinės klientams. Akivaizdu, kad tiekėjo teiginiai dėl šios informacijos konfidencialumo yra nepagrįsti.

7 Pavyzdys

Vykdomas buitinės chemijos pirkimas. Tiekėjas nurodo, jog jo siūlomų prekių „Domestos“, „Ariel“ bei „Kurmis“ **pavadinimai bei gamintojai** yra konfidenciali informacija bei sudaro jo komercinę paslaptį. Vis dėlto, šiais produktais gali prekiauti bet kuris tiekėjas, šių produktų savybės bei tinkamumas konkrečiai paskirčiai yra visuotinai žinomas, todėl akivaizdu, kad tiekėjo teiginiai dėl šios informacijos konfidencialumo yra nepagrįsti. Siūlydamas šiuos produktus tiekėjas neatskleidė pirkimo vykdytojui jokios komercinės paslapties, kurią pirkimo vykdytojas privalėtų saugoti.

8 Pavyzdys²¹

Pirkimo vykdytojas vykdė skelbiamą darbų pirkimą. Dalį sutartyje numatytų darbų sudarė kelių asfaltavimo darbai. Tiekėjas A kartu su pasiūlymu pateikė duomenis, jog

²⁰ (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus 2015 m. gegužės 22 d. nutartį, priimtą civilinėje byloje Nr. [3K-3-317-916/2015](#)).

²¹ Pagal analogiją žr. LAT 2017 m. lapkričio 30 d. nutartį priimtą Civilinėje byloje Nr. [e3K-3-354-690/2017](#)

asfaltą darbams tiekia ūkio subjektas B, bei nurodė, kad ši informacija yra konfidenciali dėl to, jog A ir B susitarimas bendradarbiauti tiekiant asfaltą nėra prieinamas jo nesudariusiems (nepasirašiusiems) asmenims, be to, susitarime tarp A ir B nustatytos ypatingos produkcijos kainos, kurias sužinojus kitiems tiekėjams, gali sumažinti ūkio subjekto B derybinės pozicijos kituose sandoriuose, todėl tiekėjo nuomone, ši informacija laikytina komercine paslaptimi.

Vis dėlto, be deklaratyvių teiginių, tiekėjas A aiškiai nenurodė, kuo tokių susitarimų, kuriuose įtvirtinti tik bendri sutartiniai įsipareigojimai (tiekti prekes, jas atsiimti ir pan.), turinio išviešinimas kitiems subjektams sukeltų žalą, sumažintų susitarimo šalių konkurencinį pranašumą ir pan. Akivaizdu, kad nėra slapta ir komerciškai jautri informacija, kad ūkio subjektas B turi asfalto gamyklą, joje gamina keliamiems tiesti reikalingą produkciją, kartu dėl jos sudaro pirkimo–pardavimo sutartis su kitais asmenimis. Argumentai, kad šios įmonės pateiktos sutarties su ieškove nuostatai išviešinimas gali sumažinti ūkio subjekto B derybinę galią su kitais ūkio subjektais, yra nepakankami šios informacijos pripažinimu komercine paslaptimi, taip pat tai nelaikyti siekiu apsaugoti komercinius interesus. Asfaltą gaminantys tiekėjai tarpusavyje konkuruoja ne tik dėl kainos, bet ir pačių prekių kokybinių parametrų, be to, ankstesnių sandorių vertės informacija nebūtinai atspindi einamojo laiko konkurencinę aplinką.

9 pavyzdys²²

Konkurse dalyvavęs tiekėjas pirkimo vykdytojui nurodė, jog duomenys apie siūlomų **prekių gamintojus, modelius ir jų katalogai** yra konfidencialūs, remiantis įmonės vidaus aktu (direktoriaus įsakymu) negali būti atskleisti kitiems asmenims; duomenys turi vertę vien dėl to, kad jų nežino kiti asmenys, o šios informacijos atskleidimas gali padaryti žalą įmonei, pavyzdžiui, turima informacija pasinaudotų konkurentai ir perviliotų prekių gamintojus.

Vis dėlto pažymėtina, kad **prekių gamintojai** savo interneto puslapiuose skelbia duomenis apie gaminamas **prekes**, jų **modelius** bei **technines specifikacijas**, ši informacija yra viešai prieinama visiems asmenims, todėl negali būti trečiojo asmens komercinė paslaptis ir (ar) konfidenciali informacija. Vien aplinkybė, kad prekių platintojas (konkurse dalyvaujantis tiekėjas) lokaliniu vidaus aktu pripažino, kad ši informacija yra įmonės komercinė paslaptis ir (ar) konfidenciali informacija, savaime nereiškia, jog šie duomenys turėtų būti laikomi slaptais, nes pats prekių gamintojas nusprendė šią informaciją padaryti žinomą ir laisvai prieinamą tretiesiems asmenims.

10 pavyzdys

²² Pagal analogiją Civilinė byla Nr. [e3K-3-211-248/2018](#).

Konkurse dalyvavęs tiekėjas pirkimo vykdytojui nurodė, jog su pasiūlymu pateikti **moksliniai straipsniai (jų pavadinimai)**, yra spausdinti specializuotuose leidiniuose, kuriuos vartotojai gali skaityti tik sumokėję registracijos mokestį, taigi informacija nėra viešai prieinama ir todėl yra komercinė paslaptis. Vis dėlto, Kasacinio teismo praktikoje analogiškose situacijose spręsta²³ priešingai – teismas yra nurodęs, kad vieši, visiems protingomis priemonėmis prieinami duomenys savaime nelaikytini konfidencialiais, nepriklausomai nuo to, ar atitinkamas asmuo imasi veiksmų (ir kokių) jų neviešinti. Žurnalai leidžiami ir straipsniai juose publikuojami būtent tam, kad apie juos būtų žinoma. Taigi tai – savaime vieša informacija. Tai, kad ne visi subjektai turi vienodos apimties informaciją apie šiuos duomenis, nesuponuoja kitokio teisinio vertinimo.

11 pavyzdys

Pirkimo vykdytojas atlieka pirkimą, kuriame numatyta pasiūlymus vertinti pagal kainos ir kokybės santykio kriterijų. Vienas iš kokybinių kriterijų – „sutarties vykdymo būdų aprašymas“, kurį vertina ir balus suteikia ekspertai. Tiekėjas šią informaciją nurodė konfidencialia, o pirkimo vykdytojo paprašytas paaiškinti, jis pateikė argumentus, dėl kurių pirkimo vykdytojas priėmė sprendimą laikyti tiekėjo pateiktą sutarties vykdymo būdų aprašymą komercine paslaptimi visa apimtimi. Šis tiekėjas buvo nustatytas pirkimo laimėtoju. Antros vietos laimėtojas paprašė susipažinti su laimėtojo pasiūlymu. Pirkimo vykdytojas nepateikė konfidencialios informacijos, įskaitant ir sutarties vykdymo būdų aprašymo to prašančiam tiekėjui.

Pažymėtina, kad konfidencialia informacija negalima laikyti techninių ar metodinių sprendimų, kuriuos gali apimti pateiktas sutarties vykdymo būdų aprašymas, todėl pačiame aprašyme pateikta informacija konfidencialia laikytina tik tokia apimtimi ir tik tokie šio aprašymo elementai, kurie turi komercinę vertę arba negalimi atskleisti kitu pagrįstu pagrindu (pvz., viešasis interesas, konkurencijos užtikrinimas).

Tokiu atveju, kai pasiūlymo dalis yra pagrįstai konfidenciali (vertina pats pirkimo vykdytojas), vis tiek turi būti pateikta informacija, kuri leistų įsitikinti pirkimo vykdytojo sprendimo pagrįstumu, tačiau išsaugant informacijos konfidencialumą.

²³ LAT 2018 m. gegužės 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. [e3K-3-211-248/2018](#).

Apibendrinimas

Pirkimo vykdytojas turi prisiminti, kad jis vykdo, o tiekėjas turi prisiminti, kad jis dalyvauja, **viešajame pirkime**, kurio vien pavadinimas suponuoja išvadą, kad tarp šalių susidarantys santykiai yra vieši, ne slapti.

Dėl viešųjų pirkimų santykių specifikos informacijos slaptumas – daugiau išimtinė, o ne bendro pobūdžio situacija. Kasacinio teismo taip pat pasisakyta, kad *viešųjų pirkimų procedūrose patys tiekėjai, teikdami pasiūlymą, išviešina su savo veikla ar patirtimi susijusius duomenis, taigi iš esmės atsisako kai kurių duomenų slaptumo*. Dėl to vien tai, kad kitais atvejais (įprastai) tam tikra su tiekėju ir jo veikla susijusi informacija nėra laisvai prieinama kitiems ūkio subjektams, nereiškia, kad viešųjų pirkimų procedūrose ji yra saugotina, jei neatitinka komercinės paslapties sampratos.

Pažymėtina, kad Įstatyme numatyta tiekėjų teisė susipažinti su laimėjusio tiekėjo pasiūlymu yra skirta ne paprastam tiekėjų smalsumui patenkinti – šio mechanizmo tikslas yra užtikrinti tiekėjams realias galimybes apginti galbūt pažeistus interesus, pavyzdžiui, tuo atveju, jeigu pirkimo vykdytojas laimėjusiu pripažintų ne jų, o kito tiekėjo, galbūt pateikusių klaidingus duomenis apie savo siūlomų prekių atitiktį nustatytiems reikalavimams, pasiūlymą. Atsižvelgiant į tai, pirkimo vykdytojo elgesys turėtų būti nukreiptas į viešumą, siekiant kuo anksčiau išsiaiškinti tokias aplinkybes, o ne priešingai – apsaugoti „laimėjusį“ tiekėją nuo tokių aplinkybių atskleidimo. Pirkimo vykdytojai, vertindami situacijas, susijusias su pasiūlymų konfidencialumu, turi atsižvelgti į konkretų atvejį ir nesivadovauti sau įprastu (ne)konfidencialumo nustatymo modeliu, bei informacijos išviešinimą derinti su skaidrumo ir veiksmingos teisinės apsaugos reikalavimais.

Bloga praktika viešinant sutartis ir pasiūlymus (informacija konfidencialia nurodyta nepagrįstai)

Eil. nr.	Pavadinimas	Mato vnt.	Perkamas kiekis	Mato vnt kaina, Eur (su PVM)	Suma, Eur (su PVM)
1	Pirštų drėkiklis apvalioje plastikinėje dėžutėje, skirtas sudrėkinti pirštus, intensyviai vartant dokumentus. Glicerino pagrindu pagaminta priemonė, nepalieka žymių, nekenkia nagams ir odai, bekvapė. Talpa 20 ±5 ml.	vnt.	54		
2	Mechaninis drožtukas su rezervuaru drožlėms ir rankenėle. Korpusas pagamintas iš plastiko, tvirtinamas prie stalo. Tvirtas ir aštrus metalinis drožimo mechanizmas, idealiai tinka grafitiniams ir spalvotiems pieštukams drožti. Matmenys: 102 x 54 x 103 ±2 mm. Įvairių spalvų.	vnt.	55		
3	Plastilinas ryškių spalvų, minkštas ir lengvai lipdomas, netepa rankų, neutralaus kvapo, netoksiškas, dažytas augaliniiais dažais, nesudžiūsta, atsparus šalčiui ir karščiui, pakuotėje 10 spalvų. Atitinka CE reikalavimams. Svoris 200 ± 10 g.	vnt.	77		

Eil. Nr.	Detalės pavadinimas	Mato vnt.	Kiekis	Detalės kaina Eur be PVM	Darbu įkainis Eur/val. be PVM	Darbu atlikimo terminas val.	Atliekamų darbų kaina Eur (6x7) be PVM	Bendra kaina Eur be PVM 4x(5+8)	Bendra kaina Eur su PVM
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Galinių stabdžių suportų remontinis komplektas A00042300	vnt.	2						
2	Galinės stabdžių kaladėlės A0034207520	vnt.	1						
3	Vairo kolonėlė A6164600800	vnt.	1						
4	Vairo traukės antgalis A0023301535	vnt.	2						
5	Vairalazdės guolio laikiklis A4084620080	vnt.	1						
6	Vairalazdės guolis A4084600037	vnt.	1						
7	Ratų suvedimas	vnt.	1						
								Viso:	6129,73

Gera praktika viešinant sutartis ir pasiūlymus

Sekretoriatas (6 aukšto atvira erdvė)					
9.	Sienu glaistymas (2 sluoksniais)	m ²	64,35	4,0	257,4
10.	Sienu gruntavimas			0,7	45,05
11.	Sienu dažymas (2 sluoksniais)			3,3	212,36
605 kabinetas (mažoji salė)					
12.	Sienu glaistymas (2 sluoksniais)	m ²	46,65	4,0	186,6
13.	Sienu gruntavimas			0,7	32,66
14.	Sienu dažymas (2 sluoksniais)			3,3	153,95
610 kabinetas (pasitarimų salė)					
15.	Sienu glaistymas (2 sluoksniais)	m ²	34,66	4,0	138,64
16.	Sienu gruntavimas			0,7	24,26
17.	Sienu dažymas (2 sluoksniais)			3,3	114,38
612 kabinetas (didžioji salė)					
18.	Sienu glaistymas (2 sluoksniais)	m ²	80,16	4,0	320,64
19.	Sienu gruntavimas			0,7	56,11
20.	Sienu dažymas (2 sluoksniais)			3,3	264,53
Pasiūlymo kaina Eur be PVM (6 stulpelio reikšmių suma)					2831,86
*PVM (21 %)					594,69
Bendra pasiūlymo kaina					3426,55

Mes siūlome:

Eil. Nr.	Pavadinimas	Kiekis	Vieneto kaina Eur be PVM	PVM Eur	Viso kaina, Eur su PVM
1.	Tarnybinę stotį techninei aplinkai	1 vnt.	6512,00	1367,52	7879,52
2.	Operacinę sistemą	1 vnt.	658,00	138,18	796,18
3.	Vartotojų prisijungimo licencijas	10 vnt.	25,00	5,25	302,50
4.	Duomenų bazės programinę įrangą	2 vnt.	2682,00	563,22	6490,44
5.	Nepertaukiamo maitinimo šaltinius	2 vnt.	914,00	191,94	2211,88
6.	Susijusias paslaugas (pristatymas, sumontavimas ir operacinės sistemos įdiegimas)	1 vnt.	100,00	21,00	121,00
				IŠ VISO:	17801,52

3. Nuomos mokestis ir mokėjimo sąlygos

3.1. Nuomos mokestį sudaro fiksuotas mėnesinis abonentinis "Įrangos" nuomos mokestis ir mokestis už faktiškai padarytas kopijas, spaudus, skenavimo ciklus.

Įrenginio modelis ir priedai	Mėnesinis abonentinis nuomos mokestis Eur. be PVM	Nespalvinės kopijos A-4 /spauda kaina Eur. be PVM	Spalvinės kopijos A-4 /spauda kaina Eur. be PVM	Skenavimo ciklo kaina Eur. be PVM
SHARP MX-2314N	20	0,0065	0,055	0,00

Perkami degalai degalinėse pagal kintamąjį įkainį. Konfidencialia informacija nelaikoma tiekėjo siūloma nuolaida kuriai. Nekonfidencialu ir kintama dalis – degalų kaina.

Skelbtų mažmeninių benzino A95 ir dyzelino kainų vidurkių tiekėjo ir (arba) subtiekių visose degalinėse, esančiose Vilkijos ir Garliavos apylinkių seniūnijose, Kaune, lentelė

Data	Skelbtų mažmeninių benzino A95 kainų vidurkių tiekėjo ir (arba) subtiekių visose degalinėse, esančiose Vilkijos ir Garliavos apylinkių seniūnijose, Kaune, lentelė. Vidurkiai apskaičiuoti pagal Techninės specifikacijos 8 punktą, Eurais su PVM už 1 litrą	Skelbtų mažmeninių dyzelino kainų vidurkių tiekėjo ir (arba) subtiekių visose degalinėse, esančiose Vilkijos ir Garliavos apylinkių seniūnijose, Kaune, lentelė. Vidurkiai apskaičiuoti pagal Techninės specifikacijos 8 punktą, Eurais su PVM už 1 litrą
1	2	3
2016-09-05 12 val. 00 min.	1,069	0,978
2016-09-06 12 val. 00 min.	1,068	0,977
2016-09-07 12 val. 00 min.	1,068	0,977

Mes siūlome šias Prekes:

Eil. Nr.	Prekių pavadinimas	Preliminarus kiekis (litrais) per metus	Bendras (2016-09-05 – 2016-09-11) skelbtų 12 val. 00 min. mažmeninių prekių kainų tiekėjo ir (arba) subtiekių visų degalinių esančių: Vilkijos ir Garliavos apylinkių seniūnijose, Kauno m. vidurkis, apskaičiuotas pagal Techninės specifikacijos 8 punktą (toliau – vidutinė kaina) Eurais su PVM už 1 litrą	Siūloma nuolaida Eurais vienam litrui	Vieno litro vidutinė kaina su nuolaida Eurais su PVM ir nuolaida	Viso nurodyto preliminarus degalų kiekio vidutinė kaina su PVM ir su nuolaida Eurais su PVM
1	2	3	4	5	6	7
1	Benzinas A95	1800	1,068	0,040	1,028	1 850,40
2	Dyzelinas	90000	0,977	0,050	0,927	83 430,00

Dokumento versijos

Versijos numeris	Data	Pastabos, papildoma informacija
1	2018-12-03	Pradinė dokumento versija.
2	2020-01-08	Atnaujinta dokumento versija. Patikslintos įstatymo nuostatų citatos.
3	2023-04-05	Atnaujinta dokumento versija pagal VPĮ pakeitimus įsigaliojusius nuo 2023-01-01. Dokumentas papildytas 2021-2022 m. aktualia teismų praktika. Šis dokumentas.

Naujausios versijos ieškokite [VPT svetainėje](#)

Turite pastabų ar pasiūlymų?

Turite pastabų ar pasiūlymų? Radote klaidų ar neatitikimų? Lauksime Jūsų pasiūlymų ar pastebėjimų elektroniniu paštu pasiulymai@vpt.lt